

Svetovalni napotek 2050-2: Načrti dajanja zagotovil

Temeljni standard v tej zvezi

2050 – Usklajevanje

Vodja notranje revizije naj deli informacije in usklajuje dejavnosti z drugimi notranjimi in zunanji izvjalci storitev dajanja zagotovil in svetovanja, da zagotovi ustrezno pokritje in čim bolj zmanjša podvajanje dela.

1. Ena od ključnih nalog organa nadzora je pridobiti zagotovilo, da delujejo postopki v določenih okvirih, ki jih je določil za uresničevanje opredeljenih ciljev. Treba je ugotoviti, ali postopki upravljanja tveganj delujejo uspešno in ali so ključna oz. za poslovanje odločilna tveganja upravljana na sprejemljivi ravni.
2. Povečan poudarek na vlogah in nalogah posloводства in organa nadzora je spodbudil številne organizacije, da so dale večji poudarek dajanju zagotovil. Pojemovnik *Standardov* opredeljuje dajanje zagotovil kot »nepriistransko preiskovanje dokazov, da bi pridobili neodvisno oceno upravljanja organizacije, upravljanja tveganj in kontrolnih postopkov za organizacijo.« Organ nadzora bo uporabil več različnih virov za pridobitev zanesljivega zagotovila. Zagotovilo posloводства je temeljno, dopolnjuje pa naj ga nepriistransko zagotovilo notranje revizije in drugih tretjih strank. Upravljavci tveganj, notranji revizorji in strokovnjaki za skladnost se sprašujejo, kaj kdo dela in zakaj. Organi nadzora pa zlasti začenjajo spraševati, kdo daje zagotovilo, kje je razmejitev med področji nalog in ali obstajajo prekrivanja.
3. V glavnem obstajajo tri vrste dajalcev zagotovil, ki se med seboj razlikujejo po deležnikih, za katere delajo, glede na raven neodvisnosti od dejavnosti, o katerih dajejo zagotovilo, in glede na trdnost takšnega zagotovila. To so:
 - tisti, ki poročajo poslovodu in/ali so del posloводства (poslovodsko zagotavljanje), vključno s posamezniki, ki izvajajo samoocenjevanje kontroliranja, z revizorji kakovosti, okoljskimi revizorji in drugimi zaposlenimi, ki jih poslovodstvo določi za dajanje zagotovil;
 - tisti, ki poročajo organu nadzora, vključno z notranjo revizijo;
 - tisti, ki poročajo zunanjim deležnikom (zagotovila zunanje revizije); to vlogo ima običajno neodvisni oziroma zakonsko določen revizor.Raven zelenega zagotovila in kdo naj tako zagotovilo da, je odvisna od tveganja.
4. Zagotovila za organizacijo lahko daje več dajalcev zagotovil, na primer:
 - vodstvo in zaposleni (vodstvo daje zagotovilo kot prva obrambna usmeritev k tveganjem in kontrolam, za katere je odgovorno),
 - poslovodstvo,
 - notranji in zunanji revizorji,
 - odgovorni za skladnost,
 - strokovnjaki za zagotavljanje kakovosti,
 - upravljavci tveganj,
 - okoljski revizorji,
 - revizorji zdravja in varstva pri delu,
 - revizorji uspešnosti javnih financ,
 - pregledovalne skupine za računovodsko poročanje,
 - pododbori organa nadzora (npr. za revizijo, aktuarska vprašanja, plačilne pogoje, upravljanje),
 - zunanji dajalci zagotovil, vključno s strokovnjaki za preglede in preiskave (zdravja in varnosti) itd.
5. Notranja revizija običajno daje zagotovilo za celotno organizacijo, vključno s postopki za upravljanje tveganj (tako o njegovi zasnovi kot o uspešnosti delovanja), za upravljanje tveganj, ki so razvrščena kot »ključna« (vključno z uspešnostjo kontrol in drugih odzivov nanje), za potrditev zanesljivosti in ustreznosti ocene tveganj ter poročanje o stanju tveganj in kontroliranja.

IIA – Inštitut notranjih revizorjev

6. Čeprav je odgovornost za dajanje zagotovil običajno razdeljena med poslovodstvo, notranjo revizijo, upravljavce tveganj in skrbnike za skladnost, je pomembno, da je dajanje zagotovil usklajeno, kar zagotavlja, da so viri uporabljeni na najuspešnejši in najučinkovitejši način. Mnoge organizacije imajo običajno (in ločeno) notranjo revizijo, upravljanje tveganj in skrb za skladnost. Običajno imajo organizacije več ločenih skupin, ki neodvisno opravljajo različne naloge v zvezi z upravljanjem tveganj, skladnostjo in dajanjem zagotovil. Brez uspešnega usklajevanja in poročanja se lahko zgodi, da se delo podvaja ali pa so ključna tveganja spregledana ali napačna ocenjena.
7. Številne organizacije sicer spremljajo delovanje notranje revizije, upravljanje tveganj in skrb za skladnost, vendar vse njihovega delovanja ne obravnavajo celotno. Načrtovanje dajanja zagotovil vključuje načrtno pokritje z zagotovili za ključna tveganja v organizaciji. To organizaciji omogoča, da prepozna in obravnava vse vrzeli pri upravljanju tveganj in daje deležnikom dober občutek, da so tveganja upravljana in se o njih poroča ter da so vse predpisane in zakonske obveznosti izpolnjene. Organizacijam bo koristil poenostavljen smotrni pristop, ki zagotavlja, da so poslovodstvu na voljo informacije o tveganjih, s katerimi se srečujejo, in o tem, kako so tveganja obravnavana. Načrtovanje se izvaja v vsej organizaciji, tako da se prepoznajo mesta celotnega tveganja ter z njim povezane vloge dajanja zagotovil in odgovornosti. Cilj je zagotoviti celovit postopek upravljanja tveganj in dajanja zagotovil brez podvajanja naporov ali morebitnih vrzeli.
8. Pogosto so v organizaciji opredeljene pomembne vrste tveganja, ki tvorijo okvir upravljanja tveganj. V takih primerih je ustroj takšnega okvira podlaga za načrt dajanja zagotovil. Načrt dajanja zagotovil ima lahko na primer naslednje razdelke:
 - pomembna vrsta tveganja,
 - vloga vodstva, ki je odgovorno za tveganje (nosilec tveganja),
 - ocena stopnje vgrajenega tveganja,
 - ocena stopnje preostalega tveganja,
 - pokritje z zunanjo revizijo,
 - pokritje z notranjo revizijo,
 - pokritje z drugimi dajalci zagotovil.

V takem primeru vnese vodja notranje revizije zadnje podatke v razdelek o pokritju z notranjo revizijo. Pogosto ima vsako pomembno tveganje svojega nosilca tveganja ali osebo, ki je odgovorna za uskladitev dejavnosti dajanja zagotovil za tako tveganje, in ta oseba izpolni razdelek o pokritju z drugimi dajalci zagotovil. Vsaka pomembna enota v organizaciji bi lahko imela svoj načrt dajanja zagotovil. Druga možnost pa je, da ima notranja revizija usklajevalno vlogo pri pripravi in izpolnjevanju celotnega načrta dajanja zagotovil v organizaciji.

9. Ko je načrt dajanja zagotovil v organizaciji dokončan, je mogoče prepoznati pomembna tveganja, ki nimajo ustreznega pokritja z dajanjem zagotovil, ali področja s podvojenim pokritjem z zagotovili. Poslovodstvo in organ nadzora morata proučiti spremembe pokritja z zagotovili za taka tveganja. Pri pripravi načrta dela notranje revizije pa je treba upoštevati področja, ki niso ustrezno pokrita z dajanjem zagotovil.
10. Odgovornost vodje notranje revizije je, da razume zahteve organa nadzora in organizacije po neodvisnem dajanju zagotovil in da jasno opredeli vlogo notranje revizije in raven zagotovil, ki jih daje. Organ nadzora mora biti prepričan, da je celoten načrt dajanja zagotovil ustrezen in dovolj trden, da lahko potrdi, da so tveganja v organizaciji uspešno upravljana in sporočena.
11. Organ nadzora mora za vsako vrsto tveganja prejeti informacije o izvedenih in načrtovanih dejavnostih dajanja zagotovil. Notranji revizor in drugi dajalci zagotovil ponudijo organu nadzora po ustreznih kategorijah tveganj primerno raven zagotovila za vrsto in stopnjo tveganja, ki obstaja v organizaciji.
12. V organizacijah, ki od vodje notranje revizije zahtevajo celovito mnenje, mora vodja notranje revizije spoznati naravo, področje in obseg celotnega načrta dajanja zagotovil, da lahko prouči delo drugih dajalcev zagotovil (in se nanj, če je primerno, tudi zanese), preden predstavi tako celovito mnenje o upravljanju organizacije, upravljanju tveganj in kontroliranju. Dodatne napotke lahko najdete v Strokovnem navodilu Inštituta notranjih revizorjev o oblikovanju in izražanju mnenj notranje revizije.

IIA – Inštitut notranjih revizorjev

13. Če v organizaciji ne pričakujejo celovitega mnenja vodje notranje revizije, lahko ta deluje kot usklajevalec dajalcev zagotovil in s tem zagotovi, da se pri dajanju zagotovil ne pojavijo vrzeli ali pa da so take vrzeli znane in sprejete. Vodja notranje revizije poroča o vsaki pomanjkljivosti v zvezi s prejemom, vključitvijo in pregledom zagotovil drugih dajalcev zagotovil. Če vodja notranje revizije meni, da pokritje z zagotovitom ni ustrezno ali je neuspešno, mora o tem seznaniti poslovodstvo in organ nadzora.
14. Standard 2050 usmerja vodjo notranje revizije k usklajevanju dejavnosti z drugimi dajalci zagotovil, pri čemer si pomaga z uporabo načrta dajanja zagotovil. Načrti dajanja zagotovil so vse pogosteje uspešen način obveščanja o takem usklajevanju.

Objavljeno julija 2009.
